

A Győri Ítéltábla a személyesen eljáró felperes neve felperesnek a dr. Tóth Ügyvédi Iroda által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránti perben a Székesfehérvári Törvényszék 2016. október 20. napján kelt 27.P.20.231/2015/40. ítéletet ellen az alperes által 41. sorszámon benyújtott fellebbezés és felperes által Pf.III.20.343/2017/3. számon előterjesztett csatlakozó fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

Í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és a felperes kereseti kérelmét elutasítja.

Mellőzi az alperest a Székesfehérvári Törvényszék Gazdasági Hivatalának felhívására 13.475,- (tizenháromezer-négyszázhetvenöt) Ft költség megfizetésére kötelező rendelkezést.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperes részére 50.000.- (ötvenezer) forint első- és másodfokú perköltséget.

A feljegyzett 120.000,- (egyszázhuszezer) forint elsőfokú és 136.000,- (egyszázharminchat-ezer) forint fellebbezési illeték, valamint 89.840,- (nyolcvankilencezer-nyolcszáznegyven) forint állam által előlegezett szakértői díj az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

A Székesfehérvári Törvényszék fellebbezéssel támadott ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 300.000,- Ft-ot, ezt meghaladóan a kereseti kérelmet elutasította. Kötelezte az alperest 13.475,- Ft költség megfizetésére a Székesfehérvári Törvényszék Gazdasági Hivatalának felhívására.

Az irányadó tényállás szerint a felperes 2013. január 21-től 2014. július 10. napjáig az alperes büntetés-végrehajtási intézetben töltötte a szabadságvesztés büntetését.

A felperest munkavégzésre az intézmény központi raktárába osztották be, ahol feladata reggel 07.00 órától 14.00 óráig az ott tárolt és az intézet működéséhez szükséges berendezési és felszerelési tárgyak (tisztítószer, ruhák, alkalmanként bútorok stb.) rakodása, szállítása volt. A tevékenység nehéz fizikai munkának minősíthető.

Az anyagmozgatáshoz egy 2x1 méter nagyságú kézikocsi állt rendelkezésre. A munkát többnyire 2 fő látta el, alkalmanként a feladatot egyedül kellett elvégezni.

A büntetés-végrehajtási intézetbe történő befogadásakor a felperes a magas vérnyomás megbetegedésén kívül egészséges volt, nehéz fizikai munka elvégzésére alkalmas.

A felperesnél 2013. július 3-án - hasi panaszai kivizsgálását követően - bal oldali lágyéksérvet diagnosztizáltak azzal, hogy a kizáródás veszélye nem áll fent. A felperes a 2013. augusztusra felajánlott műtétet nem vállalta. Két hét munkavégzés alóli mentesítést követően a felperest 2013. július 17-én saját kérésére korábbi munkakörébe visszahelyezték, ahol tevékenységét büntetése letöltéséig végezte.

A felperest a szabadulását követően, 2014 decemberében immár mindkét oldali lágyéksérvvvel műtötték.

A felperes 2013. december 23-án 6 nap eltávozást kapott. Emiatt a 2013. december 23-ról 24-re virradó éjszakát nem az állandó zárkájában töltötte. Az átmeneti elhelyezése ideje alatt - az állítása szerint - poloskacsipéseket szenvedett el.

A felperes 2013. december 27-én ambuláns rendelésen jelentkezett a gyöngyösi kórházban, ahol vizkető, piros foltokban jelentkező tüneteit ellátták.

2013. december 30-án az alpereshez való visszaérkezésekor az intézet orvosa ismét rázófolyadékkal kezelte.

A felperes kereseti kérelmében 2.000.000,- Ft kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A kereseti kérelmének jogalapjaként a korábban hatályos 1959. évi IV. törvény (r.Ptk.) 75.§ (1) bekezdés, 76.§, 84.§ (1) bekezdés e) pontjára és 339. § (1) bekezdésére hivatkozott. Állította, hogy az alperesnél töltött fogvatartása alatt az egészséghöz, testi épséghez fűződő személyiségi joga sérült részben a munkavégzése miatt kialakult lágyéksérve miatt, részben a 2013. december 23-án éjjel elszenvedett poloskacsipések miatt.

Az alperes a kereseti kérelem elutasítását kérte.

Vitatta, hogy a felperes a rovarcsípéseket az intézményben szenvedte el. Állította, hogy a rovartelenítés tekintetében minden tőle elvárhatót megtett.

Hangsúlyozta, hogy a felperes kétoldali lágyéksérve nem a fogvatartása, nem az ott végzett munka következtében alakult ki, ezért az alperes kártérítési felelőssége nem állapítható meg.

Az elsőfokú bíróság az alperes alkalmazásában álló ..., ... és ... tanúk vallomása alapján tényként fogadta el, hogy a kézikocsival történő, alkalmanként 100-200 kilogrammnyi anyag mozgatása nehéz fizikai munkának minősül, amelyet - ... és ... vallomása szerint - a fogvatartottak időnként egyedül végeztek.

Azon körülményekből, hogy a felperesnek a büntetés megkezdése előtt bizonyítottan nem volt lágyéksérve, 2013 júliusában azonban ezt a megbetegedést diagnosztizálták nála, a kirendelt orvosszakértő pedig a lágyéksérvtől egyik lehetséges okaként a nehéz fizikai munkavégzést nevesítette, az elsőfokú bíróság azt a következtetést vont le, hogy a sérv kialakulásában a felperes foglalkoztatása legalább részben szerepet játszott.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes ugyan nem vállalta a 2013 augusztusára előjegyzett sérvműtétet, de ez a kétoldali lágyéksérvtől kialakulásában feltehetően nem játszott szerepet. Az alperes azonban alappal hivatkozott arra, hogy a felperes maga kérte, hogy korábbi munkakörét betölthesse, ezzel belenyugodott abba, hogy az akkorra már kialakult sérvének állapota is romolhat.

Az elsőfokú bíróság tényként állapította meg, hogy a felperes 2013. december 23-án éjjel az alperes intézményben poloskacsipést szenvedett el.

A felek nyilatkozatai alapján bizonyítottnak tekintette, hogy a kérdéses éjszakát a felperes a VI. épület szállítózárkájában, a csapnál lévő ágyon töltötte, ahol később ... is hasonló tapasztalt.

Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy az alperes negyedévente a szükséges és egyben elegendő rovarirtást elvégzi, így az intézményben a poloskacsípések nem jellemzőek. Ez azonban nem zárja ki a fokozottabb ellenőrzés szükségességét a szállítózárkában, ahol a más intézményekből érkező fogvatartottak átmenetileg tartózkodnak. A matracok átforgatására is kiterjedő fokozottabb ellenőrzést az alperes elmulasztotta, ezért magatartása felróható, nem vagyoni kártérítés megállapítását indokolja.

Az elsőfokú bíróság a poloskacsípésekkel, illetve a kialakult baloldali lágyéksérvvel a felperesnek okozott személyiségi jogi sérelmet összesen 300.000,- Ft kártérítéssel kompenzálta.

..., ... és ... meghallgatására vonatkozó, felperes által előterjesztett bizonyítási indítványt elutasította figyelemmel arra, hogy a tényállás e nélkül is aggálytalanul megállapítható volt.

Az alperes a fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a felperes keresetének teljes elutasítását kérte. Másodlagos kérelme az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére, és a bíróság új eljárás lefolytatására utasítására irányult.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást hiányosan, és tévesen állapította meg, amelyből megalapozatlan jogi következtetéseket vont le.

A fellebbezés kitért arra, hogy az elsőfokú bíróság kizárólag az alperes alkalmazásában álló személyek nyilatkozatai alapján minősítette nehéz fizikai munkának a központi raktárban történő anyagmozgatást.

Az orvosszakértői szakvélemény részleteinek kiragadásával, egyoldalú értelmezéssel állapított meg az elsőfokú bíróság részoki összefüggést az elvégzett munka és a felperes megbetegedése között. Figyelmen kívül hagyta, hogy a szakértő részletesen kifejtette, hogy a lágyéksérv kialakulása számos tényezőnek betudható, köztük alkati adottságoknak, életkornak, számos olyan egyedi tényezőnek, amely a felperes intézménybe történő felvételekor végzett általános jellegű orvosi vizsgálat alkalmával nem derülhetett ki.

Abból a körülményből, hogy általában az anyagmozgatás nehéz fizikai munkának minősül, nem vonható le olyan következtetés, hogy a felperes a hétköznapiakban az alperes raktárában tárolt tárgyakkal ténylegesen nehéz fizikai munkát végzett. A felperes nem bizonyította, hogy az alperes milyen munkavédelmi szabályt sértett meg, amikor a felperest a szabadságvesztése során az adott munkakörben a saját kérelmére foglalkoztatta.

Az elsőfokú bíróság hiányos és önkényesen kiragadott tényállási elemek alapján foglalt állást, és jutott helytelen következtetésre, amikor megállapította, hogy a felperest a fogvatartása alatt érték poloskacsípések. Az orvosszakértői vélemény mindössze annyit állapított meg, hogy a külsérelmi nyomok alapján nem zárható ki a poloskacsípés. Hangsúlyozta azonban, hogy az ágyi poloskacsípésének tünetei rendkívül változóak, más rovar is okozta az észlelt elváltozásokat.

A felperes állítását az is aggályossá teszi, hogy ellentétes nyilatkozatokat tett abban a körben, hogy eltávozásakor melyik zárkában töltötte az éjszakát, az állítólagos csípéseket hol szenvedte el. Első meghallgatása során azt állította, hogy a III. épület szabaduló zárkájából távozott (7.jkv.5.o. 6.bek.), majd azt, hogy a VI. épület szabaduló zárkájából távozott (39. jkv. 1.o.), később a VI. épület szállítózárkáját jelölte meg (39.jkv.6.o.).

Az alperes sem tudott egyértelműen nyilatkozni a felperes eltávozását megelőző elhelyezéséről.

Téves az elsőfokú bíróság azon megállapítása, hogy a felperes 2013. december 23-án az éjszakát - kétséget kizáróan a VI. épület szállítózárkájában töltötte.

Spekulatív az a következtetése is, hogy más intézetből odaszállítottak miatt fordult elő a releváns időszakban poloskák megjelenése. Tévesen következtetett az a szállítózárkák napi szintű ellenőrzésének indokoltságára e körben.

Hangsúlyozta az alperes, hogy a bíróság felhívásnak eleget tett a rendes és rendkívüli rovarirtás megtörténtének igazolása tekintetében, amelyet a felperes nem vitatott. Ennek ellenére az elsőfokú bíróság a kimentés körében ezt nem értékelte. A Székesfehérvári Törvényszék az eredményfelelősséget alkalmazva hozta meg döntését, amely ellentétes az r.Ptk. 339. § (1) bekezdésével.

A felperes csatlakozó fellebbezésében a marasztalás összegének 2.000.000,- Ft-ra történő felemelését kérte.

Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság helytállóan fogadta el, hogy az általa végzett munkával részoki összefüggésben következett be az egészségromlása, illetve a poloskacsípések miatt is sérült az egészségeshez való joga.

Hangsúlyozta, hogy a rárótt nehéz fizikai munkát el kellett vállalnia, ellenkező esetben munkamegtagadás miatt retorziók érték volna. A lágyéksérv miatt több hónapon keresztül állandó és a mindennapi tevékenységgel együtt járó fájdalmat kellett elviselnie. A szabadulás után szükségessé vált műtétek miatt 6-8 heti gyógytartam alatt munkát vállalni nem tudott, számára azóta sem javallott a nagyobb terheléssel járó munkavégzés és a sportolás sem.

Az orvosszakértői vélemény azt állapította meg, hogy a lágyéksérv kialakulásában több tényező együttes hatása játszhat szerepet. Közte a hasfal gyengesége, amely fejlődési rendellenesség illetve anatómiai okok miatt állhat elő, egyéb alkati tulajdonságok, kötőszöveti gyengeség, életkor előrehaladásával a szövetek előregedése, hirtelen testsúlyváltozás, illetve jól körülírt erőbehatás is eredményezheti. A köhögés, tüszentés során kialakult hasúri nyomás az úgynevezett hasprés is sérv kialakulásában szerepet játszhat. A szakértő azt a konklúziót vonta le, hogy a 2013. januártól júniusig végzett munkavégzés, ezen belül a 2013. júniusában végzett bútorszállítás és a 2013. júliusban kimutatott baloldali lágyéksérv között ok-okozati összefüggés fennállása nem bizonyítható. A szakértő rögzítette, hogy a felperesnél a 2013. év július 3-án elvégzett vizsgálat alapján leírt státusz a lakosság jelentős hányadánál fennáll, akár tünetmentesen is. Ez érdemleges munkaképesség csökkenést nem okoz.

A Bugát Pál Kórház 2013. december 27-i ambuláns rendelésén rögzített külsérelmi nyomok esetén a poloskacsípés nem kizárt, ezt azonban egyéb rovar csípése is okozhatta. A Bugát Pál Kórház betegellátó osztályán 2013. december 27-én külön meg nem nevezett csalánkiütés kórt is néztek. A lelet szerint fél centiméteres, közepén pörkkel fedett kiütések voltak a felperesen. A bv. egészségügyi szolgálat dokumentációja rovarcsimpésnek megfelelő kórismét rögzít.

Az ítéletábra a fellebbezéseket a rPp. 256/A. §. (1) bekezdés f) pontja alapján tárgyaláson kívül elbírálva alperes fellebbezését megalapozottnak, a felperes fellebbezését alaptalannak ítélte.

Az ítéletábra megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a szükséges körben lefolytatta, helyes tényállást állapított meg, amelyből levont jogi következtetései azonban tévesek.

A felperes a kártérítési igényét elsősorban arra alapította, hogy a fogvatartása alatt végzett nehéz fizikai munka következtében lágyéksérve alakult ki, így az egészséghöz, testi épséghez fűződő személyiségi joga sérült.

Az elsőfokú bíróság a befogadáskori általánosan jó egészségügyi státuszról, majd a fél évvel későbbi megbetegedés tényéről, valamint az eltelt idő alatt végzett nehéz fizikai munka jellegéből kiindulva - az orvosszakértői vélemény egyes megállapításaira hivatkozással - a részoki összefüggést megállapította.

Az ítélet tábla azonban a fenti körülményeket, valamint az orvosszakértői véleményt összességükben értékelve nem látta megállapíthatónak, hogy a felperes megbetegedése az alperesnél végzett, a felperes fizikai adottságait meghaladó és indokolatlanul megterhelő munkavégzés miatt következett be.

Az orvosszakértő ugyanis kifejti, hogy a lágyéksérv több tényező következtében, akár azok együtthatásaként jelentkezhethet. Ilyen a hasfal anatómiai okokból eredő gyengesége, egyedi alkati tulajdonságok (pl. kötőszöveti gyengeség), a szövetek életkor előrehaladtával természetesen bekövetkező előregedése, hirtelen testsúlyváltozás, de nem zárható ki köhögés, tüsszentés, fizikai munka szerepe sem figyelemmel arra, hogy a fokozott hasúri nyomás, a hasprés a sérv kialakulásában szerepet játszhat.

A szakértő rámutatott, hogy az a körülmény, hogy 2014. év végén már kétoldali lágyéksérv alakult ki, azt valószínűsíti, hogy a felperesnél nem egy konkrét trauma okozta a sérv kialakulását, hanem a fentiekben részletezett tényezők valamelyikére, vagy azok egyes elemeire vezethető vissza.

Az orvosszakértői vélemény azonban - a fentieket összegezve - azt a konklúziót vonja le, hogy a 2013. januártól júniusig végzett munkavégzés, ezen belül a 2013. júniusában végzett bútorszállítás és a baloldali lágyéksérv között ok-okozati összefüggés fennállása nem bizonyítható.

A felperes az adott munkakört - saját kérésére visszahelyezve - még a kialakult baloldali sérvvel együtt is el tudta látni a szabadulásáig, ami arra enged következtetni, hogy a betegsége alapvetően nem a végzett munka miatt alakult ki. Az orvosszakértői vélemény e körben kifejti, hogy a felperesnél a 2013. július 3-án végzett vizsgálat baloldali tágabb sérvkaput írt le, melyben hasüregi szervképlet nem helyezkedett el. Ez az állapot azonban a populáció jelentős hányadánál fennáll, akár tünetmentesen is, ez érdemleges munkaképesség csökkenést nem okoz.

A fentiek alapján az ítélet tábla akként foglalt állást, hogy a fogvatartása alatt végzett nehéz fizikai munka és az egészséghez fűződő joga sérelme közti okozati összefüggés bizonyítatlansága miatt a felperes az alperestől nem vagyoni kártérítésre nem tarthat igényt.

A felperes a poloskacsípésekre hivatkozással állított személyiségi jogi sérelmét sem igazolta. Állította ugyan, hogy a csípéseket 2013. december 23-án éjjel, közvetlenül eltávozását megelőzően szenvedte el, akkori tartózkodási helyére vonatkozóan azonban többféle előadást is tett: első meghallgatása során úgy nyilatkozott, hogy a III. épület szabaduló zárkájában tartózkodott, majd a VI. épület szabaduló zárkáját, később pedig a szállítózárkát jelölte meg.

Az ambulánslapok adatai szerint a tünetek poloskacsípként egyértelműen nem beazonosíthatók, azok csak a rovarcsípés bekövetkeztét valószínűsítik.

Sem a poloskacsípések ténye, sem azok megtörténtének helyszíne ítéleti bizonyossággal nem igazolható.

Nem hagyható figyelmen kívül, hogy az alperesi intézményben negyedévente történik rovarirtás (25/A/8. irat), illetve a zárkákban poloskacsípések jellemzően nem fordulnak elő.

A fenti körülmények együttes értékelése nem támasztja alá a felperes azon állítását, hogy az általa állított időpontban az alperesi intézményben öt poloskacsípések érték.

Figyelemmel arra, hogy a felperes nem igazolta az alperesi intézményben töltött idő alatt öt ért személyiségi jogi sérelmeket, ezért az erre alapított nem vagyoni kártérítési igénye is - a felhívott törvényi rendelkezések értelmében - alaptalan. Ezért az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.

253. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint megváltoztatta, és a felperes keresetét elutasította.

Az eredményes fellebbezésre tekintettel az alperes az első- és másodfokú eljárásban is pernyertes lett, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a felperest terhelő 120.000,- Ft elsőfokú és 136.000,- Ft fellebbezési illeték, valamint az elsőfokú eljárásban felmerült 89.840,- Ft állam által előlegezett szakértői díj a felperes személyes költségmentessége okán az állam terhén marad. Ebből következően mellőzni kellett az elsőfokú ítéletnek az alperest a Gazdasági Hivatal felhívására 13.475,- Ft megfizetésére kötelező rendelkezést.

Az ítélet tábla a pereszes felperest kötelezte bruttó 50.000,- Ft - a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, (5) és (6) bekezdései alapján megállapított mértékű - első- és másodfokú ügyvédi munkadíjból álló perköltség alperes részére történő megfizetésére.

Az ügyvédi munkadíj mérséklésére az ügy egyszerű megítélése és a viszonylag alacsony pertárgyérték adott alapot.

Győr, 2018. április 5.

Dr. Világi Erzsébet sk.
a tanács elnöke

Dr. Sarmon Hedvig sk. . Vass Mária sk.
előadó bíró bíró

A kiadmány hitelül: kiadó